

Una invasió per la pau

A l'hora habitual de la processó de les torxes, aquell divendres, Lorda revesteix un aspecte especial. Sembla que el jovent s'ha posat d'acord per concentrar-se a l'esplanada del Rosari. A la vora de la comitiva que avança cantant l'Ave Maria, una gran munió de xicots vestits amb els uniformes més diversos es dirigeixen cap a la basílica soterrània Pius X. És un pelegrinatge militar multitudinari: 21.160 soldats han envaït Lorda.

Trenta anys abans, l'any 1958, al mes de maig, la vila de Lorda havia estat testimoni de l'arribada de 700 soldats alemanys que venien a unir-se a 30.000 altres joves militars que celebraven el centenari de les aparicions. Era la primera vegada després de la fi de la guerra que alemanys uniformats tornaven a França. Va ser l'inici d'una aventura sense precedents que s'ha anat repetint, cada any a la primavera, amb la participació cada vegada més nombrosa de països llunyans. Un capità francès, a la vista de l'afluència de soldats-pelegrins, manifestava que per a ell «el miracle més gran que avui puc constatar és la presència de tants militars de països tan diferents ací a Lorda, tots vinguts en so de pau».

18 països del món

Els francesos, com a bons amfitrions, s'enduen la palma de la participació: 7.500 soldats dels tres exèrcits han estat a Lorda durant el darrer cap de setmana del mes de maig. Segueixen els alemanys, els més disciplinats, amb 4.572 homes que no perden la circumspècció ni quan fan de turistes, enmig de les botigues plenes d'aigua de la font de la Verge i de pedretes del riu Gave. L'encant dels italians sura en totes les converses quan, enmig del carrer, davant d'un bar on pretesament proposen cafè *espresso*, intenten enlluernar joves turistes empolainats amb els seus uniformes; és el tercer grup en importància, 4.200 efectius, marcant el pas i destacant pels seus barrets alpins o amb els espaterrants cascos amb plomes dels *bersaglieri*. Els belgues, prou discrets, van venir en un bon nombre; 1.188 militars van ocupar les muntanyes de Lorda, arribant directament del *plat pays*. 1.097 austríacs, 660 portuguesos, 400 espanyols, 364 soldats dels EUA i militars de països tan diferents com Gran Bretanya, Corea, Luxemburg, Noruega, Madagascar, o Suècia, van conviure a la vila francesa du-

Fa trenta anys que militars de tot el món es reuneixen al santuari de Lorda, en so de pau i sota un mateix lema: «Germans sota la mirada de Maria».

M. Carme Grau-Ribot

Militars de 18 països durant el pelegrinatge a Lorda.

rant tres dies carregats en actes d'agermanament.

Una enquesta de l'any passat revela que un 70% dels joves de menys de 30 anys van a Lorda per curiositat o bé per reflexionar sobre la vida. Els que desitgen aprofundir en la seva fe, representen un percentatge que tot just ultrapassa el 30%. De fet, un reduït nombre de militars viatgen a Lorda per buscar-hi un miracle. «Tenim pocs invàlids en els hospitals», explica el director del pelegrinatge, el pare Alazard. El sacerdot afegeix que «ara per ara, entre els joves militars, el mal més gran el fan els accidents de circulació».

Els espanyols, de franc

La majoria de militars que prenen part al pelegrinatge anual participen en les despeses, en major o menor proporció. Els soldats espanyols hi van de franc. L'exèrcit subvenciona el viatge i l'estada. Aquest any, uns 400 soldats, més una quinzena d'alts comandaments, van estar-se a Lorda del divendres 27 fins al passat dilluns 30, acom-

panyats per familiars i amics, fins arribar a un grup de més de 600 persones. Els militars van allotjar-se en un campament amb 400 tendes, en companyia dels soldats alemanys, francesos, austríacs, belgues, nord-americans i portuguesos. Alts càrrecs de l'exèrcit espanyol van viatjar a la ciutat francesa, com el tinent general i cap de l'estat major, Miguel Iníguez del Moral, que representava el ministre de Defensa espanyol, que va venir amb l'arquebisbe castrense mossèn Estepa Llaurens.

Potser n'hi haurà que tornaran a casa seva amb una ampolleta d'aigua beneïda o amb una imatge de la Verge dintre d'una bola de plàstic on neva quan es belluga... Això no els haurà privat d'haver practicat un dels esports més de moda en els pelegrinatges militars: el *troc*, és a dir, els canvis que els soldats fan entre els afers més diversos. És habitual trobar un grup de militars de diferents nacionalitats intercanviant insígnies, barrets, gorres o cinturons. Els britànics amb els seus barrets peluts, els *bersaglieri* amb els cascos amb plomes, els mariners amb les gorres amb el pompó i els alpins amb els seus barrets tirolesos, són els *exemplars* més cobejats. Així, els que ja tenen experiència en pelegrinatges, arriben carregats de gorres i medalles *repes* per tenir un bon capital en reserva.

L'últim *souvenir* que tots hauran guardat del seu viatge serà, sens dubte, el «Cant dels adéus» que van entonar aquells 21.000 soldats que havien arribat a Lorda sense conèixer-se i que, tres dies després, cantaven plegats, en set idiomes diferents, units per la pau.